

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2018-01-03
Besvaras senast
2018-01-30

Till socialminister Annika Strandhäll (S)

2017/18:303 Läkemedelskostnader inom psykiatri

Den andel människor i vårt land som diagnostiserats med bland annat adhd, autism och aspberger har ökat i en omfattande skala de senaste tio åren. Detta är problematiskt eftersom många som exempelvis uppvisar symtom på adhd inte alltid har detta funktionshinder. Det finns mycket som tyder på att det ställs för många falska positiva diagnoser som en enkel och snabb väg in till läkemedelsindustrins intressen. Som exempel kan nämnas att skolan, på grund av resursbrist och svåra ledningsproblem, kräver en medicinsk diagnos för att över huvud taget erbjuda elever stödundervisning. Därför mer eller mindre tvångsmedicinerar många minderåriga i dag på grund av ekonomiska intressen hos både skola och privata vårdinrättningar som erbjuder snabba utredningar med diagnos och medicinering som följd. Det har visat sig att barn som föds sent på året kan få en adhd-diagnos. Det liknar mer en epidemi fast utan medicinsk påvisbarhet. Adhd-mediciner har trots detta faktum en försäljning på 840 miljoner till ca 103 000 patienter.

Det är inte bara barn som stigmatiseras med funktionshindersdiagnoser utan även många i den övriga allmänheten, som frivilligt önskar diagnoser efter en bred ”marknadsföring”. Tendensen torde vara unik i mänsklighetens historia.

Även under de senaste åren har vi sett en chockerande ökning av användningen av antidepressiva mediciner trots att psykofarmaka utgör den tredje vanligaste dödsorsaken efter hjärtsjukdom och cancer. Uppgifterna kommer från The Nordic Cochrane Center i Köpenhamn. Något som även undanhålls i informationen är det faktum att antidepressiva läkemedel är bland det svåraste att sluta med. Många gånger svårare än alkohol och opiater.

Karolinska Institutet, KI, har ett flerårigt forskningsanslag från regeringen och parterna på arbetsmarknaden genom AFA. KI har tagit fram en modell för beräkning av arbetsgivarens kostnader för den psykiska ohälsan i ett arbete med att ta fram evidensbaserade metoder.

Psykisk ohälsa är numera den vanligaste orsaken till sjukskrivning i Sverige och står för drygt 40 procent av sjukfrånvarokostnaderna. Den totala kostnaden för psykisk ohälsa i Sverige beräknades år 2012 uppgå till 184 miljarder kronor (det motsvarar cirka 36 000 kronor per person i arbetsför ålder).

Som ett resultat av de ständigt utvidgade diagnoskriterierna har sjukskrivningar

med psykiska orsaker nått rekordantal för fjärde året i rad. Detta i sin tur resulterar i en lika drastisk ökning av förtidspensioneringar med dithörande skenande kostnader. Enligt Försäkringskassan är ökningen 42 procent bland unga under 30 år som har förtidspensionerats.

Som kuriosas kan nämnas att det i Frankrike endast är 0,5 procent som ”drabbats” av adhd-diagnosen och får amfetamin. I Frankrike väljer man i stället att utröna de underliggande orsakerna till symtomen. Den stigmatisering som följer av ett funktionshinder uteblir och individen riskerar inte i lika hög grad bli utslagen av samhället.

Min fråga till socialminister Annika Strandhäll är:

Finns det en politisk vilja att stävja det höga läkemedelsbruket i Sverige till förmån för andra inriktningar som kan erbjudas vårdtagaren.

.....

Margareta Larsson (-)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander